

Nemzetközi sajtószemle 2025. december 3., szerda

Der Standard

Orbán Viktor az agresszort szolgálja. Egyetlen európai politikus sem találkozott Vlagyimir Putyin orosz elnökkel olyan gyakran, mint Orbán Viktor, akinek oroszbarát külpolitikája megosztó erő az Európai Unión belül.

Legutóbbi moszkvai látogatása során Orbán hangsúlyozta is, hogy hivatalba lépése óta immár 15. alkalommal találkozott személyesen az orosz diktátorral, de azt nem mondta, hogy Az Ukrajna elleni orosz támadás óta már harmadszor tárgyalt Putyinnal anélkül, hogy előzetesen konzultált volna az EU-partnerekkel.

Magyar szakértők szerint az alacsony energiaárak árai kizárólag a hatalmas állami támogatásoknak, és nem orosz kedvezményeknek köszönhetőek. Emellett az utazás szükségtelen volt Magyarország ellátásának biztonsága szempontjából. Egyes megfigyelők szerint a paksi, orosz építésű atomerőműhöz szükséges amerikai fűtőelemek vásárlása miatti állítólagos orosz neheztelés lehetett Orbán útjának oka.

Orbán elsődleges célja mind washingtoni útjával, mind az úgynevezett moszkvai "békemissziójával" alighanem az, hogy mozgósítsa támogatóit a 2026. áprilisi parlamenti választásokra. Minden független közvélemény-kutató hatalmas előnyről számol be az ellenzéki Tisza párt számára, amelyet Magyar Péter vezet. Az erőfeszítések eddig hatástalanok voltak, és Magyar sikeresen diktálja a választási kampány tempóját. Az egészségügyi és oktatási rendszer siralmas állapotára utalva kiváló retorikával mutat rá a rezsim felelősségét azért, hogy Magyarország az EU legkorruptabb és legszegényebb országává vált.

<https://www.derstandard.at/story/3000000298720/viktor-orban-dient-dem-aggressor>

Politico

Az EU végrehajtó hatalma a 24. órában jogi megoldást javasol annak megakadályozására, hogy Belgium több milliárd eurót kelljen visszafizetnie, amennyiben Magyarország megvétózza a Moszkva elleni szankciók megújítását.

Az Európai Bizottság jogi megoldást kínál Belgium félelmeinek enyhítésére egy rémálomszerű forgatókönyvvel kapcsolatban, amely akkor bontakozhat ki, ha a Brüsszelben befagyasztott 140 milliárd euró értékű orosz eszközt Ukrajnának nyújtott hitelként használják fel.

A Bizottság azt szeretné, ha a 27 EU-tagállam az Európai Tanács ebben a hónapban tartandó csúcstalálkozóján megállapodna abban, hogy Kijevnek kölcsönt nyújtson a lefoglalt milliárdokból. Belgium azonban ellenáll, mivel attól tart, hogy felelősségre vonható lesz, ha a pénzt vissza kell juttatni Oroszországnak.

A hitelről szóló teljes javaslat szerdán várható.

Belgium attól tart, hogy ha a 140 milliárd eurót kölcsönzik Ukrajnának, egyetlen oroszbarát EU-ország, például Magyarország vagy Szlovákia, megvétózhatja az EU Moszkva elleni szankciórendszerének megújítását, és ez azt jelentené, hogy Belgiumnak azonnal vissza kell fizetnie a milliárdokat Oroszországnak.

A Bizottság megoldása az lenne, hogy megakadályozza az egyes EU-országokat a szankciók megsemmisítésében. Orbán Viktor magyar miniszterelnök jelenleg pontosan erre jogosult, mivel a szankciókat fél évente meg kell újítani.

A Bizottság most az EU-szerződés 122. cikkének egyik záradékához kíván folyamodni, amely lehetővé teszi a kormányok számára, hogy „a tagállamok közötti szolidaritás szellemében döntsenek a gazdasági helyzetnek megfelelő intézkedésekről”.

A testület ezt úgy kívánja értelmezni, hogy a fennálló hatalmas pénzügyi tétek fényében a nemzetek minősített többsége

elegendő a szankciók meghosszabbításának jóváhagyásához, és ez megfosztaná Magyarországot a vétójogtól.

Az EU jogászai szerint a 122. cikk gördülékeny nyelvezete indokolja a szavazáson kívüli követelmények felülvizsgálatát, mivel a szankciók visszavonása pusztítást végezne az európai gazdaságban. Ez az olvasat felhasználható lenne arra is, hogy a szankciók megújításáról szóló szavazásokat hat hónap helyett három évre tegyék - mondták diplomaták.

Az idő sürget, mert a megállapodás híján Ukrajna kincstára áprilisban kifogyhat. A másik lehetőség az, hogy az EU adófizetői viselik Ukrajna háborújának költségeit, miközben Moszkva szankcionált milliárdjai érintetlenek maradnak.

A kulcskérdés az, hogy a Bizottság legújabb jogi manővere kielégíti-e Bart De Wever belga miniszterelnököt, hogy engedélyezze az orosz pénzeszközök felszabadítását a brüsszeli Euroclear bankból. De Wever irodája nem kívánt nyilatkozni a jogi megoldásról.

<https://www.politico.eu/article/european-commission-belgium-russian-asset-loan-ukraine/>

Neue Kronen Zeitung

Bóka János óva intette Brüsszelt attól, hogy a befagyasztott orosz vagyonról szóló vitával veszélyeztesse az ukrajnai békefolyamatot.

A magyar Európa-ügyi miniszter kedden intézte figyelmeztetését intézett az EU-hoz, amikor Claudia Plakolm osztrák integrációs miniszterrel találkozott Bécsben. Ezen vagyon sorsa valójában „a béketerv körüli megbeszélések része” – mutatott rá Bóka.

Plakolm és magyar kollégája hangsúlyozta: megértik Belgium nézőpontját, miszerint ennek szilárd jogi alapokon kell alapulnia”. Bóka hangsúlyozta: Magyarország nem ért egyet

semmilyen olyan javaslattal, amely további pénzügyi terheket róna az országra.

A befagyasztott orosz vagyon felhasználása a Kijevnek nyújtandó tervezett 140 milliárd eurós hitelhez szerepelni fog az EU állam- és kormányfőinek december 18-19-én tartandó csúcstalálkozójának napirendjén. Belgium a jogi bizonytalanságok miatt garanciákat követel az uniós tagállamoktól. A Financial Times beszámolója szerint az Európai Központi Bank (EKB) is elutasítja Brüsszel terveit, és nem garantálja a kifizetést, mivel ez sértené az EKB mandátumát. Bóka Bécsben egy fórumon vett részt, ahol Claudia Plakolm integrációs miniszterrel, valamint bolgár és görög kollégáival vitatkozott a migrációról, az integrációról és a szélsőségeségről. Az Osztrák Néppárt (ÖVP) politikusa az online radikalizálódás terén zajló „digitális fegyverkezési versenyről” beszélt, és bejelentette, hogy a jövő év elején vitaanyagot nyújt be az európai országok online radikalizálódással szembeni összehangolt válaszáról.

<https://www.krone.at/3975745>

NTV

Az EU egységes: a tagállamok legkésőbb két éven belül teljesen le akarják zárni az Oroszországba irányuló gázszállítást. A megállapodás célja a jogbiztonság megteremtése is.

Az EU célja, hogy legkésőbb 2027 végére teljesen függetlenné váljon az orosz földgáztól. Ezt a tagállamok kormányainak képviselői és az Európai Parlament között létrejött megállapodás rögzíti. A megállapodás szerint az orosz gáz hosszú távú szerződéseken alapuló csővezetéseken keresztüli importját legkésőbb 2027. november 1-jéig teljesen le kell állítani.

Kivételeket terveznek a tengerparttal nem rendelkező országok számára, amelyek rövid távú szerződések megkötése után még

két hónapig fogadhatnak földgázt Oroszországtól. Az orosz cseppfolyósított földgáz (LNG) importjának tilalma 2027 januárjától lép életbe az EU 19. szankciócsomagjával összhangban.

A megállapodás értelmében az EU Bizottságának jövőre tervet kell benyújtania az orosz olajexport 2027 végéig való fokozatos kivezetésére Szlovákiában és Magyarországon. Az EU-ban csak ez a két ország importál még mindig orosz nyersolajat, és nagymértékben függ az orosz földgázellátástól is. Magyarország és Szlovákia többször blokkolta azokat a terveket, amelyek Ukrajna támogatását célozták volna Oroszország elleni harcában.

Az új szabályok célja, hogy a meglévő szankciókat importkorlátozásokkal egészítsék ki, és biztosítsák, hogy az EU tagállamai hosszú távon függetlenedjenek az oroszországi energiainporttól, így kevésbé legyenek kitéve a zsarolással szemben.

Cél a jogbiztonság megteremtése is. Míg a Moszkva elleni szankciókat félévente meg kell hosszabbítani, és a tagállamok egyhangú szavazását igénylik, a most javasolt jogi változtatások véglegesek. A megállapodás azonban tartalmaz egyfajta védő záradékot arra az esetre, ha egy vagy több tagállam ellátásbiztonsága komoly veszélybe kerülne. Ilyen körülmények között az Európai Bizottság engedélyezhetné az érintett uniós országoknak a gázimport-tilalmak felfüggesztését. Csak akkor engedélyezettek ideiglenes szállítások, ha egy tagállam szükségállapotot hirdet.

Oroszország közel négy évvel az Ukrajna elleni háború kezdete óta még mindig milliárdos profitot termel az EU-ba irányuló energiaszállításokból.

A bizottság elemzése arra a következtetésre jutott, hogy az orosz gáz teljes tilalma nem jelentene kockázatot az ellátásbiztonságra. Brüsszel szerint rengeteg más szállító is van a globális piacon. A fogyasztóknak ezért nem kell túlságosan aggódniuk a gázárak emelkedése miatt.

A most elért megállapodást még hivatalosan is meg kell erősítenie az Európai Parlamentnek és a Tanácsban üléselő tagállamoknak.

<https://www.n-tv.de/politik/EU-einig-ueber-Komplettverzicht-auf-Gas-aus-Russland-id30098646.html>

Der Spiegel

Korunk feltörekvő autokratái mindig szövetségre léptek a Big Businessel, mert ez volt az egyik állomás, hogy egyeduralkodók lehessenek. Példa rá Trump és Elon Musk kapcsolata, ám az arról is tanúskodik, milyen gyorsan vége szakadhat a szuperegók együttműködésének - fejtette ki a szerző..

Hasonló fejlemények tanúi vagyunk Oroszországban, Magyarországon, Kínában és Törökországban is. Putyin, Orbán, Hszi és Erdogan politikai megfontolásokból üzletet kötöttek a nagyvállalkozókkal. De ha úgy látták jónak, ha utóbbiak keresztezték szándékaikat, akkor félreállították azokat.

A demokrácia és az autokrácia harca gazdasági téren is folyik, az egyik térfélen van a nyugati kapitalizmus, amelynek alapja a jogállam és a hatalmi ágak megosztása. Az autokrata kapitalizmus jellemzője, hogy mindent az erős ember szab meg. Ennek megfelelően a gazdasági szereplők számára az a fontos, hogy a vezér közelébe kerülhessenek.

Az oligarcha az autokrata legjobb barátja, gyakran nem tudni, melyikük töri az utat a másiknak. A pénz és a hatalom házassága a korszerű tekintélyelvű rendszerek meghatározó jellemzője lett. Aki segíti a rezsimet, az örült vagyonokat tehet zsebre. Aki azonban kétségbe vonja a politika elsőbbségét, az nagy kockázatnak teszi ki magát, lásd Simicska Lajost.

Az autokraták addig sikeresek, amíg modelljük csak pár ágazatra korlátozódik. De minél tovább vannak uralmon, annál gyakranbban terjeszkednek tovább a gazdaságban. Ily módon visszaszorítják a piacot és a jogállamot. Felvirágzik a korrupció.

Trump ugyanakkor annyiban más, hogy míg Putyinnak, Erdogannak és Orbánnak, évek, évtizedek kellettek a rendszer meghonosításához, addig az amerikai elnök láthatólag mindent egy ciklus alatt próbál tető alá hozni. De a gazdaságban már most igen tekintélyes az általa okozott veszteségek mérlege.

(A cikk csak előfizetőknek olvasható.)

<https://www.spiegel.de/politik/elon-musk-und-donald-trump-ziemlich-beste-freunde-a-27deb76c-3eff-4d60-bb77-d879c6986eef>

EUobserver

Az EU Bizottsága éppen akkor szánta rá magát az amerikai minta követésére - az apparátus karcsúsítására - amikor minden eddiginél nagyobb szükség lenne egy erőskezű irányító testületre.

A párizsi HEC üzleti főiskola európai joggal foglalkozó professzora szerint az intézmény leépítése arra utal, hogy hosszú távon a tagállamok által gyakorolt befolyás erősödésére kell felkészülni. Részben közvetlenül, részben a Tanács útján. Most először fordul elő, hogy a leépítés csökkentené Brüsszel politikai szerepét, fontosságát tekintve szándékosan hátrébb szorulna a többi uniós intézményhez képest. Úgy állítják be, hogy takarékoskodni kell, és ennek leginkább a Külügyi Szolgálat fizetheti meg az árát. Ám sokat ártanának vele a földrész puha erejének.

A kontinens a hidegháború vége óta nem volt ilyen nehéz helyzetben: Kína egyre magabiztosabb, a Trump-kormányzat destabilizáló hatást fejt ki, folytatódik az orosz agresszió. Ilyen körülmények között minden eddiginél nagyobb szükség volna a Bizottságra, hogy az megszabja és megvédje az európai érdekeket.

A stratégiai autonómia azon múlik, hogy van-e olyan intézmény, amely képes a nemzeti kormányoktól, illetve külső hatalmaktól függetlenül megmondani, mi kell Európának. Ám ehelyett több kormány módszeresen vágja a fát az egyetlen ilyen testület alatt.

Az alternatíva az, hogy az EU-ból kormányközi fórum lesz ahol a legerősebbek, illetve a legrenitensebbek viszik a szót. Vagyis az a tét, hogy képes lesz-e az Unió megőrizni politikai autonómiáját, hogy meghatározza az utat a közösség számára a rábízott nemzeti szuverenitás alapján.

(A cikk csak előfizetőknek olvasható.)

<https://euobserver.com/eu-political/ar5db22ea4>

Bloomberg

Ha az európai vezetők ki akarják védeni a globális populista hullámot, akkor rá kell kapcsolniuk a gazdaságban, mert az jelenleg nem képes szavatolni a jólétet, márpedig ezen múlik a politika jövője. Az utat kijelölte Draghi, az EKB volt elnöke a tavaly készült jelentésben – mutatott rá a hírügynökség. Csakhogy nem hallgatnak Draghiraí: a közösségi költségvetés alig-alig nő, nemigen van példa az együttes kölcsönfelvételre és nincs összehangolt, likvid kötvénypiac. Az alapvető gond az, hogy a nemzeti kormányok nem kívánják átengedni Brüsszelnek az ellenőrzést.

Attól félnek, hogy az EU elherdálja a pénzüket, pedig éppen elég eszköz van a kezükben, hogy ne kelljen félni ilyesfajta aggályok miatt. Az olyan, kritikus útelágazásoknál, mint az adósságválság, vagy a járvány, a tagállamok bizonyították, hogy félre tudják tenni saját érdekeiket és képesek hatékonyan együttműködni.

Jelenleg politikai válsággal néznek szembe: jobboldali populisták meglovagolják a rossz vezetés miatt érzett tömeges

elégedetlenséget. Már is nagymértékben képesek gátolni, hogy a középpártok megfelelően irányíthassanak. Az EU hatékony működése kiemelkedően fontos a tagországok számára.

(A cikk csak előfizetőknek olvasható.)

<https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2025-12-02/european-economy-growth-is-imperative-to-fend-off-populism?srnd=homepage-europe>

The New York Times

A kommentár szerint nagyon is megéri harcolni Ukrajnáért, mert a korrupciós ügy kipattanása azt jelzi, hogy el lehet számoltatni a felelősöket, bármennyire is elterjedt a közvagyon lenyúlása. A szerző szerint érdemes támogatni egy olyan nemzetet, amely a vezetői körmére tud nézni.

Putyin nem békés egymás mellett élést akar, hanem uralni kívánja szomszéd országot és az sem számít neki, hogy e cél érdekében már egy millió embert áldozott. Az ő példaképei Nagy Péter és Rettegett Iván. Önmagát történelmi személyiségnek tartja és főként olyanokkal szemben aratott sikert, akiket megvet, mert szerinte gyengék, hiúak és megvesztegethetőek.

Amikor Trump két ingatlanfejlesztőt küld hozzá tárgyalni, egyszerűen szentesíti Moszkva hozzáállását. A nagy veszély most az, hogy az orosz fél belemegy valamiféle washingtoni békeszerződésbe, és Kijevre nagy nyomás nehezedik majd, hogy rábólintson. Az ugyanis szétverné az ukrán politikát, megtörné a NATO egységét, megmentené az orosz gazdaságot, felerősítené a földrészén a Moszkva-barát hangokat, továbbá időt adna, hogy az orosz hadsereg összeszedje magát.

Kijev azonban csak papíron létező biztosítékokat kapna. Viszont ha Washington a sarkára áll -ami nem kizárt, mivel Putyin túllőhet a célon -, az jelezné Kínának, hogy csak lassan a testtel

Tajvan ügyében, hiába próbálja Peking vonzó üzleti lehetőségekkel elcsábítani a Trump-családot.

De jobb, ha Zelenszkij nem ebből indul ki. Hamarosan véget ér a Pax Americana korszaka. Onnantól kezdve minden ország és régió önmagáért fog küzdeni. Hogy azt miként kell, ahhoz elég megnézni Ukrajnát, amelyet a Nyugat saját kockázatára és szégyenére hagy magára.

(A cikk csak előfizetőknek olvasható.)

<https://www.nytimes.com/2025/12/02/opinion/ukraine-russia-peace-plan-business-deal.html>

The Times

Putyin úgy gondolja, hogy a Nyugat befejezte Ukrajnával, de Moszkva arra törekszik, hogy tartósítja a válságot, mert tudja: ez esetben a NATO-országokban erősödik az elégedetlenség a védelmi költségek miatt. Az elemző rámutatott: ugyanakkor Amerika már Karácsonyra tűzszünetet igyekszik összehozni. Úgy állítaná be, mint alapot a békemegállapodáshoz, habár a részletek bizonytalanok. Ezzel szemben Putyin azon dolgozik, hogy Trumpot bevonja a folyamatba, vagy ha az nem megy, akkor addig húzza az időt, amíg az amerikai elnök bele nem un. Ez esetben Moszkva kihirdetheti, hogy isten adta joga magához csatolni az elfoglalt területeket.

Túl ezen hármass csapást mérne: 1. a NATO keleti határán a folyamatos válság övezetét alakítaná ki, ezáltal elriasztaná a szövetséget attól, hogy kiterjessze befolyását. 2. Leállítaná az európai újrafegyverkezést, mert reményei szerint még egy rossz békeegyezménnyel is a magasabb védelmi kiadások ellen lehetne hangolni a nyugati választókat. Azon felül a szélsőjobb ugyanazt szajkózza, mint a szélsőbal: a katonai-ipari komplexum tartja kézben az európai politikát.

3. A háború segítségével újradefiniálná a Nyugatot. Már is új kelet-nyugati választóvonal van a NATO-belül, a keleti frontállamok, illetve a távolabbra lévő országok között. De jelenleg úgy áll, hogy Moszkva nem tudja, miként nyerje meg a háborút, ezért próbálja elhúzni a békefolyamatot, de úgy, hogy a figyelem a nyugati ellentétekre terelődjön és ne az orosz hibákra.

(A cikk csak előfizetőknek olvasható.)

<https://www.thetimes.com/comment/columnists/article/putin-believes-the-west-is-done-with-ukraine-nq7pmswr7?t=1764723410582>

Die Welt

Egy amerikai befektető keserű tapasztalatai alapján óvna a szerző Trumpot attól, hogy túlságosan belelkesedjen az oroszországi üzleti lehetőségek láttán, mert rengeteg cég próbálkozott már, ám ráfizetett.

A cikk idézi Sir William Browdert, aki egykor az orosz gazdaság legnagyobb külföldi beruházói közé tartozott.

Azt mondja, hogy az elején az oroszok ígérek minden szépet és jót, de ha már odavitted a pénzed, akkor szakmányban lopnak és hazudnak. Az elemző hozzáteszi, hogy Moszkva már Trump hatalomra lépése előtt kidolgozta, miként fogja becserkészni gazdasági ajánlatokkal az ukrán kérdés megoldása érdekében.

Először is a megbízottak telebeszítették az amerikai partnerek fejét, hogy a tengerentúli cégek megfogják isten lábát, ha érdekeltségeket létesítenek orosz földön. Ezen túlmenően orosz oligarchák részesedést ajánlottak amerikai vállalatoknak az orosz olaj- és földgázkincsből.

Csak hogy a Fehér Ház az üzleti haszon reményében Amerika, Európa és Ukrajna érdekeit teszi kockára. Ezen túlmenően

hajlandó elárulni európai és ukrán szövetségeseit. Dietrich Bonhoeffer, a nácik által kivégzett evangélikus teológus mondta egykor, hogy az ostobaság veszedelmesebb, mint a gonoszság. Nos, a Trump-kormányzat a jelek szerint egyikben sem szűkölködik – írta a jobboldali konzervatív német lap.

(A cikk csak előfizetőknek olvasható.)

<https://www.welt.de/debatte/plus692d97e0f6a0a10b35a131da/usa-und-russland-der-plan-hinter-der-annaeherung.html>

Le Monde

Az amerikai elnök visszatér ahhoz a gyakorlathoz, hogy gátlástalanul alkalmazza az erőt a nemzetközi kapcsolatokban, továbbá olyan követelésekkel áll elő, amelyek korábban az autoriter vagy bukott rezsimeket jellemezték. Emellett sorozatban ad kegyelmet.

Kezdődött azzal, hogy az azóta megbukott 28 pontos béketervben teljes amnesztiát hirdetett a viszályban érintett felek számára. Azaz egyenlőségjelet tett az agresszor és áldozat közé. Majd bejelentette, hogy mentesíti a büntetés alól a volt hondurasi államfőt, akit egy amerikai bíróság 45 évre ítélt, miután tonnaszámba csempésztett kábítószerrel az Egyesült Államokba.

Netanjahu maga kezdeményezte, hogy az államfő hagyja futni, korrupciós ügy ide vagy oda, mert „csökkenteni kell a feszültséget és elő kell mozdítani az általános megbékélést”. Ha megússza, az persze leginkább a saját politikai jövője szempontjából kedvező a sorsdöntő választás közeledtével. Így nem kellene azért sem felelnie, hogy a Hamász elkövethette az október 7-i mészárlást.

Brutális szakítást jelent az igazságosságért vívott több évtizedes harccal, hogy az amerikai fél úgy hiszi: a háborút be lehet fejezni minden felelősségre vonás nélkül.

Trump eddig már 1600 embert részesített kegyelemben. Az ipari méret azt tükrözi, hogy vereséget szenvedett a demokrácia, és ezt csak gerjeszti a törvények semmibe vétele.

(A cikk csak előfizetőknek olvasható.)

https://www.lemonde.fr/idees/article/2025/12/02/donald-trump-et-la-contagion-de-l-impunite_6655687_3232.html